

Joi, 2 aprilie 2009

Școli mai bune: un program de cooperare europeană

P6_TA(2009)0217

Rezoluția Parlamentului European din 2 aprilie 2009 referitoare la școli mai bune: un program de cooperare europeană (2008/2329(INI))

(2010/C 137 E/09)

Parlamentul European,

- având în vedere articolele 149 și 150 din Tratatul CE privind educația, formarea profesională și tineretul,
- având în vedere articolul 14 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene privind dreptul la educație,
- având în vedere Comunicarea Comisiei din 3 iulie 2008 intitulată „Îmbunătățirea competențelor pentru secolul XXI: un program de cooperare europeană pe plan școlar” (COM(2008)0425),
- având în vedere Comunicarea Comisiei din 16 decembrie 2008 intitulată „Un cadru strategic actualizat pentru cooperare europeană în domeniul educației și formării profesionale” (COM(2008)0865),
- având în vedere Comunicarea Comisiei din 12 noiembrie 2007 intitulată „Învățarea continuă în serviciul cunoștințelor, creativității și inovației. Proiect de raport comun pentru 2008 privind progresul, al Consiliului și al Comisiei, referitor la punerea în aplicare a programului de lucru Educație și formare profesională 2010” (COM(2007)0703),
- având în vedere programul de lucru pe zece ani „Educație și formare profesională 2010” ⁽¹⁾ și rapoartele comune intermediare ulterioare privind progresele în ceea ce privește aplicarea acestuia,
- având în vedere Decizia nr. 1720/2006/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 noiembrie 2006 de stabilire a unui program de acțiune în domeniul învățării continue ⁽²⁾,
- având în vedere Recomandarea 2006/962/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 decembrie 2006 privind competențele cheie pentru învățarea continuă ⁽³⁾,
- având în vedere Concluziile Președinției Consiliului European din 13-14 martie 2008, în special partea privind investițiile în oameni și modernizarea piețelor muncii,
- având în vedere Rezoluția Consiliului din 15 noiembrie 2007 privind educația și formarea ca factori esențiali ai Strategiei de la Lisabona ⁽⁴⁾,
- având în vedere raportul Comisiei internaționale pentru educație în secolul XXI adresat UNESCO,
- având în vedere concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului din 21 noiembrie 2008, privind pregătirea tineretului pentru secolul XXI; un program de cooperare europeană pe plan școlar ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ JO C 142, 14.6.2002, p. 1.⁽²⁾ JO L 327, 24.11.2006, p. 45.⁽³⁾ JO L 394, 30.12.2006, p. 10.⁽⁴⁾ JO C 300, 12.12.2007, p. 1.⁽⁵⁾ JO C 319, 13.12.2008, p. 20.

Joi, 2 aprilie 2009

- având în vedere rezoluția sa din 26 februarie 2004 privind rolul școlilor și al educației școlare în maximizarea accesului public la cultură ⁽¹⁾,
 - având în vedere rezoluția sa din 8 septembrie 2005 privind eficiența și echitatea în sistemele europene de educație și de formare ⁽²⁾,
 - având în vedere rezoluția sa din 27 septembrie 2007 privind eficiența și echitatea în sistemele europene de educație și de formare ⁽³⁾,
 - având în vedere rezoluția sa din 13 noiembrie 2007 privind rolul sportului în educație ⁽⁴⁾,
 - având în vedere rezoluția sa din 23 septembrie 2008 privind îmbunătățirea calității formării profesorilor ⁽⁵⁾,
 - având în vedere rezoluția sa din 18 decembrie 2008 referitoare la învățarea continuă în serviciul cunoașterii, creativității și inovației - implementarea programului de lucru „Educație și formare profesională 2010” ⁽⁶⁾,
 - având în vedere articolul 45 din Regulamentul său de procedură,
 - având în vedere raportul Comisiei pentru cultură și educație (A6-0124/2009),
- A. întrucât statele membre sunt responsabile pentru organizarea, conținutul și reforma învățământului școlar; întrucât schimbul de informații și bune practici, precum și cooperarea privind provocările comune constituie instrumente excelente de susținere a reformelor; întrucât Comisia joacă un rol important în facilitarea acestei cooperări;
- B. întrucât schimbările economice și sociale din Uniunea Europeană, factorii care condiționează piața unică și noile oportunități și cereri ale unei economii globalizate generează o serie de provocări comune pentru toate sistemele naționale de educație, făcând cooperarea la nivel european în domeniul educației și al formării cu atât mai necesară;
- C. întrucât disparitățile considerabile care există între performanțele respective ale sistemelor educaționale la nivelul UE ar putea spori discrepanțele în ceea ce privește dezvoltarea economică și socială dintre statele membre și ar putea pune în pericol îndeplinirea obiectivelor Strategiei de la Lisabona;
- D. întrucât sunt necesare măsuri sistematice pentru consolidarea rolului educației în „triunghiul cunoașterii” (cercetare, inovație și educație), context în care Uniunea Europeană sprijină strategia pe termen lung pentru dezvoltarea, competitivitatea și coeziunea socială viitoare și pentru includerea educației printre prioritățile viitoarei runde de discuții din cadrul Procesului de la Lisabona;
- E. întrucât criteriile de referință sunt instrumente utile pentru impulsivarea reformelor viitoare, deoarece permit evaluarea progreselor înregistrate în atingerea unor scopuri comune bine definite;
- F. întrucât Consiliul a adoptat trei criterii de referință pentru 2010 legate de învățământul școlar, referitoare la abandonul școlar timpuriu, la alfabetizare și la absolvirea învățământului secundar superior; întrucât progresele legate de aceste criterii sunt în continuare insuficiente;
- G. întrucât dobândirea unor deprinderi de bază și a unor competențe-cheie de către toți tinerii și îmbunătățirea nivelurilor de performanță educațională sunt esențiale pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite în cadrul Strategiei de la Lisabona;

⁽¹⁾ JO C 98 E, 23.4.2004, p. 179.

⁽²⁾ JO C 193 E, 17.8.2006, p. 333.

⁽³⁾ JO C 219 E, 28.8.2008, p. 300.

⁽⁴⁾ JO C 282 E, 6.11.2008, p. 131.

⁽⁵⁾ Texte Adoptate, P6_TA(2008)0422.

⁽⁶⁾ Texte Adoptate, P6_TA(2008)0625.

Joi, 2 aprilie 2009

- H. întrucât rezultatele educaționale ale tinerilor au un efect direct asupra perspectivelor de angajare, participării sociale, educației sau formării ulterioare, precum și asupra veniturilor lor;
- I. întrucât educația femeilor are o influență specială asupra performanței educaționale a comunităților; întrucât educația incompletă sau nesatisfăcătoare a fetelor le afectează nu numai pe acestea, dar poate transmite, de asemenea, dezavantaje generației viitoare;
- J. întrucât inegalitățile și abandonul școlar timpuriu generează costuri sociale și economice ridicate și au un efect negativ asupra coeziunii sociale și întrucât toate formele de segregare școlară scad nivelul sistemelor naționale de educație în ansamblu;
- K. întrucât se constată în prezent creșterea îngrijorătoare a violenței în școli, însoțită de manifestări rasiste și xenofobe în mediul școlar, ca urmare a două curente de bază în cadrul instituțiilor educaționale - multiculturalismul și adâncirea diferențelor dintre clase – care sunt agravate de lipsa oricărei măsuri adecvate de intervenție sau de sprijin acordat elevilor și a unor mecanisme de contact în cadrul sistemelor educaționale;
- L. întrucât modelele educaționale bazate pe incluziune promovează integrarea grupurilor dezavantajate de elevi și studenți cu nevoi educaționale speciale și sporesc solidaritatea între elevi proveniți din medii diferite;
- M. întrucât un învățământ preșcolar bine dezvoltat contribuie în mod semnificativ la integrarea grupurilor dezavantajate (precum copiii care provin din familii cu un venit scăzut sau din rândul minorităților), poate contribui la ridicarea nivelului competențelor generale, diminuează diferențele în materie de educație și este esențial pentru creșterea echității și scăderea ratelor de abandon școlar;
- N. întrucât școlile joacă un rol esențial în viața socială și educațională a copiilor și în dezvoltarea personală a acestora, precum și în ceea ce privește transmiterea cunoștințelor, a competențelor și a valorilor care le sunt necesare pentru participarea la o societate democratică și pentru a fi cetățeni activi;
- O. întrucât, în contextul crizei financiare și economice mondiale actuale, educația și formarea dețin un rol-cheie în dezvoltarea competențelor și a know-how-ului și în asigurarea liberei circulații a cunoștințelor, ca instrument ideal pentru redresarea economică și consolidarea pieței muncii; ținând seama, totuși, de faptul că obiectivul primordial al politicii din domeniul educației și al formării nu este satisfacerea nevoilor pieței și îndeplinirea criteriilor de angajare, ci garantarea atingerii de către elevi a unui nivel general de cunoștințe, care să îndeplinească criteriile uniforme în materie de educație și care să contribuie la formarea unor personalități pe deplin conturate;
- P. întrucât programele școlare și metodele de predare și evaluare trebuie să permită fiecărui student să dobândească competențe-cheie și să-și dezvolte pe deplin potențialul; întrucât bunăstarea fizică și mentală a copiilor și existența unui mediu de învățare agreabil sunt esențiale pentru obținerea unor rezultate educaționale pozitive;
- Q. întrucât o educație largă, care să includă materii precum artele și muzica, ar putea contribui la încurajarea dezvoltării personale, a încrederii în sine și la dezvoltarea creativității și a gândirii inovatoare;
- R. întrucât cheltuielile cu educația trebuie dirijate în mod deosebit către domeniile care aduc cele mai importante îmbunătățiri în performanța și dezvoltarea studenților;
- S. întrucât calitatea predării este recunoscută a fi factorul cel mai important din mediul școlar care afectează nivelul de absolvire atins de elevi;
- T. întrucât mobilitatea și schimburile pot favoriza competențele interculturale, lingvistice, sociale și cele legate de obiectul de studiu, pot crește motivația atât a profesorilor, cât și a elevilor și pot contribui la îmbunătățirea aptitudinilor pedagogice ale profesorilor;

Joi, 2 aprilie 2009

- U. întrucât școlile constituie doar o parte a grupului de actori care poartă responsabilitatea comună privind educația tinerilor;
- V. întrucât este necesară crearea unei culturi a evaluării în sistemele de învățământ și de formare pentru a asigura o monitorizare eficientă și pe termen lung a evoluției acestora;
- W. întrucât în rezoluția sa citată mai sus din 8 septembrie 2005, Parlamentul European a subliniat necesitatea de a reforma sistemul de guvernare a școlilor europene pentru a răspunde provocărilor actuale, legate în special de extindere și de consecințele acesteia,
 - 1. salută comunicarea Comisiei din 3 iulie 2008 menționată mai sus și domeniile în care aceasta propune să se concentreze cooperarea viitoare;
 - 2. salută comunicarea Comisiei din 16 decembrie 2008 menționată mai sus și măsurile pe care le sugerează;
 - 3. consideră că educația școlară trebuie să reprezinte o prioritate-cheie a următorului ciclu al Strategiei de la Lisabona;
 - 4. salută acordul statelor membre de a coopera în unele domenii cheie ale educației școlare; îndeamnă statele membre să se folosească din plin de această ocazie pentru a învăța unul de la celălalt;

Îmbunătățirea competențelor tuturor elevilor

- 5. îndeamnă statele membre să facă tot ce le stă în putere pentru a asigura tuturor tinerilor competențele de bază care sunt fundamentale pentru continuarea studiilor, să depună în continuare eforturi pentru implementarea Recomandării 2006/962/CE, precum și eforturi în vederea îndeplinirii criteriilor stabilite anterior;
- 6. își exprimă îngrijorarea cu privire la actuala tendință de scădere a nivelului de alfabetizare și al competențelor aritmetice de bază în rândul elevilor și îndeamnă statele membre să ia toate măsurile necesare pentru a combate acest fenomen;
- 7. recomandă statelor membre să analizeze noi strategii de reducere a inegalităților de gen în cadrul competențelor de bază;
- 8. îndeamnă statele membre să continue eforturile de reducere a numărului de abandonuri școlare timpurii; subliniază că este necesar să se identifice cât mai repede posibil elevii aflați în situații de risc și să li se ofere sprijin suplimentar și activități de învățare în afara orelor de școală, precum și sprijin în tranziția de la un nivel școlar la altul și să se pună la dispoziție metode de învățare personalizate celor aflați în dificultate;
- 9. ia act de faptul că tinerii din Uniunea Europeană prezintă un nivel îngrijorător al capacității de concentrare; invită, prin urmare, Comisia să efectueze un studiu pentru a investiga principalele cauze ale acestei lipse de concentrare în rândul elevilor;
- 10. consideră că școlile trebuie să asigure o educație de înaltă calitate pentru toți copiii și trebuie să stabilească obiective ambițioase pentru toți elevii, oferind în același timp o gamă de opțiuni de studiu și sprijin suplimentar pentru a ține seama de nevoile individuale ale elevilor;
- 11. invită, prin urmare, statele membre să se asigure că, în cadrul politicilor lor educaționale, se ajunge la un echilibru între calitate și cantitate, punând accentul pe măsuri sociale de facilitare pentru elevii și studenții care provin din medii dezavantajate și adaptând procesul de învățare în funcție de nevoile lor individuale, oferind astfel oportunități egale în ceea ce privește accesul la educație;

Joi, 2 aprilie 2009

12. în plus, îndeamnă statele membre să crească accesul grupurilor dezavantajate la formarea profesională și la studiile universitare pe baza celor mai înalte standarde, printre altele prin elaborarea și diseminarea unor scheme adecvate de acordare a burselor;
13. pledează pentru utilizarea modelelor educaționale bazate pe incluziune acolo unde comunitățile școlare reflectă societatea în materie de diversitate, evitând orice formă de segregare;
14. îndeamnă, prin urmare, statele membre să vizeze desegregarea completă a rromilor în clasele/instituțiile de învățământ primare, precum și monitorizarea și abolirea practicii ilegale de plasare a copiilor rromi în clase destinate copiilor cu deficiențe mentale;
15. consideră important ca tinerii să fie pregătiți de-a lungul studiilor primare, liceale și universitare pentru flexibilitate pe piața muncii, având în vedere mutabilitatea acesteia, întrucât cerințele angajatorilor pot să se schimbe rapid;
16. solicită modernizarea și îmbunătățirea programelor școlare, astfel încât acestea să reflecte realitățile sociale, economice, culturale și tehnice actuale și să fie strâns legate de industrie, lumea afacerilor și piața muncii;
17. consideră totuși că reforma sistemului educațional ar trebui orientată în principal către dezvoltarea deplină și multilaterală a individului, cultivând respectarea drepturilor omului și a justiției sociale, a învățării pe tot parcursul vieții în scopul dezvoltării personale și a evoluției profesionale, a protecției mediului și a bunăstării personale și colective; consideră, în acest context, că corelarea cunoștințelor astfel dobândite cu cerințele pieței este, fără îndoială, o prioritate pentru sistemele educaționale, însă că acesta nu este obiectivul lor primordial și fundamental;
18. consideră că școala trebuie nu numai să urmărească îmbunătățirea capacității de angajare, ci și să le ofere tinerilor șansa de a-și realiza pe deplin potențialul, în conformitate cu aptitudinile lor personale; subliniază importanța creării unui mediu educațional în care tinerii să poată dobândi competențe democratice de bază, care să le permită să participe în mod activ la societatea civilă;
19. consideră că tuturor copiilor trebuie să li se ofere șansa, începând de la cele mai fragede vârste, de a dobândi competențe muzicale, artistice, manuale, fizice, sociale și civice; în consecință, crede cu tărie că educația muzicală, artistică și fizică trebuie să reprezinte componente obligatorii ale programei școlare;
20. este convins că, în conformitate cu concluziile Consiliului European de la Barcelona din 2002, copiii trebuie să învețe limbi străine de la o vârstă fragedă; salută propunerea unui nou criteriu de referință conform căruia cel puțin 80 % din elevii din învățământul secundar să învețe cel puțin două limbi străine în școală; subliniază importanța predării în continuare a limbilor străine în învățământul liceal pentru a se asigura că tinerii dobândesc competențe lingvistice de înalt nivel; invită statele membre să reflecteze asupra posibilității angajării mai multor vorbitori nativi pentru predarea limbilor străine;
21. subliniază importanța educației în materie de TIC și mass-media; consideră că este important ca elevii să fie instruiți în ceea ce privește utilizarea și aplicațiile noilor tehnologii digitale și din domeniul comunicațiilor;
22. recunoaște că educația informală contribuie la formarea tinerilor, oferindu-le aptitudini valoroase, complementare celor dobândite în școli, și invită școlile să coopereze mai intens cu furnizorii de educație informală, ca de exemplu organizațiile de tineret;

Școli și profesori de înaltă calitate

23. consideră că fiecare copil are dreptul la o educație de calitate și că primul pas important spre garantarea acesteia ar consta în adoptarea unei carte europene a drepturilor elevilor;

Joi, 2 aprilie 2009

24. invită statele membre și guvernele regionale competente să investească în educația preșcolară, să garanteze instituții preșcolare și de îngrijire de înaltă calitate a copilului, cu profesori și asistenți cu o pregătire adecvată și să garanteze accesibilitatea acestora; susține propunerea referitoare la un nou criteriu de referință privind rata înscrierii la educația preșcolară;
25. consideră că educația publică ar trebui să rămână un domeniu finanțat în principal din fonduri de stat, care să contribuie la echitatea și incluziunea socială; salută totuși inițiativele care au ca scop dezvoltarea unei cooperări fructuoase cu sectorul privat și explorarea unor posibile noi modalități de obținere a unor finanțări complementare;
26. consideră că instituțiile educaționale publice care se află într-o situație financiară dezavantajoasă, în special cele din regiunile mai sărace ale UE; ar trebui să beneficieze de un sprijin suplimentar;
27. consideră că un mediu educațional de calitate, care să ofere o infrastructură modernă, materiale și tehnologie, reprezintă o premisă pentru atingerea unui nivel înalt de educație în școli;
28. consideră că calitatea educației și nivelul performanțelor acesteia necesită programe de studiu exigente și riguroase și o evaluare periodică a elevilor, aceasta implicând responsabilitatea elevilor înșiși pentru progresele pe care le realizează;
29. invită statele membre să acorde școlilor autonomia necesară pentru a identifica soluții la provocările specifice întâlnite în contextul local, precum și o flexibilitate adecvată programelor școlare, metodelor de predare și sistemelor de evaluare, deși recunoaște necesitatea asigurării comparabilității sistemelor de calificare din Europa;
30. consideră că evaluarea este un instrument util pentru îmbunătățirea calității sistemelor educaționale; subliniază, cu toate acestea, că orice sistem de evaluare și verificare nu ar trebui să se concentreze doar asupra rezultatelor cantitative și a performanțelor elevilor, întrucât în acest mod s-ar crea o ierarhie socială a unităților de învățământ, însoțită de sistemele educative „cu viteze multiple”, ci și asupra sistemelor ca atare și a metodelor utilizate de acesta, luând în considerare circumstanțele socio-economice particulare în care funcționează fiecare școală în parte;
31. consideră că calitatea educației și nivelul rezultatelor acesteia depind în mare măsură de respectarea autorității profesorului în clasă;
32. consideră că alcătuirea personalului de predare trebuie să reflecte, pe cât posibil, diversitatea crescândă a societăților europene, pentru a oferi mai multe modele demne de urmat pentru toți elevii; în acest sens, încurajează reflectarea asupra necesității atragerii unui număr mai mare de bărbați în învățământ, mai ales la nivelul primar;
33. este convins că este necesar să se asigure atât o educație inițială de înaltă calitate a profesorului, bazată pe teorie și practică, cât și un proces coerent de dezvoltare profesională continuă și sprijin pentru ca profesorii să fie în permanență la curent de-a lungul carierei cu privire la aptitudinile necesare într-o societate bazată pe cunoaștere; consideră că politicile de formare și recrutare a profesorilor trebuie elaborate în așa fel încât să atragă persoanele cele mai capabile și că profesorilor trebuie să li se ofere niveluri de recunoaștere socială, statut și remunerație corespunzătoare importanței sarcinilor care le revin;
34. recomandă cu tărie să se ofere unui număr cât mai mare posibil de elevi și studenți ocazia de participa la proiecte de mobilitate și de parteneriat școlar; subliniază importanța în acest sens a programului Comenius; subliniază necesitatea continuării reducerii sarcinii administrative pentru școlile solicitante; salută crearea programului Comenius Regio; sprijină propunerea de creare a unui nou criteriu de referință referitor la mobilitate;
35. recomandă ca profesorii, inclusiv profesorii de arte, să fie încurajați să utilizeze pe deplin programele de mobilitate europene și naționale, și ca mobilitatea să devină parte integrantă din formarea și cariera acestora;

Joi, 2 aprilie 2009

36. recomandă implicarea părinților în viața școlară, precum și sensibilizarea cu privire la posibilul impact al condițiilor de trai și al activităților extrașcolare asupra dobândirii unor deprinderi și competențe în cadrul școlii, recunoscând că încercarea de a elimina inegalitățile educaționale exclusiv prin politici educaționale s-a dovedit fără succes;
37. recomandă cu tărie crearea de parteneriate între școli/comunități în vederea combaterii violenței în școli, care amenință să se extindă la nivelul întregii societăți;
38. consideră că toate școlile ar trebui să favorizeze dobândirea de competențe democratice sprijinind consiliile de elevi și acordându-le elevilor posibilitatea de a-și asuma responsabilitatea pentru școală, alături de părinți, profesori și consiliile școlare;
39. solicită statelor membre și Comisiei să coopereze îndeaproape pentru promovarea transpunerii sistemului educațional european în fiecare din sistemele educaționale ale statelor membre; invită, prin urmare, Comisia să analizeze posibilitatea includerii școlilor europene în activitatea rețelei Eurydice;
40. solicită Comisiei să prezinte cu regularitate rapoarte cu privire la progresele înregistrate ca urmare a celor două comunicări mai sus menționate, astfel încât să se poată evalua randamentul sistemelor de educație și formare din UE, acordându-se o atenție deosebită dobândirii de aptitudini-cheie de către elevi;
- *
- * *
41. încredințează președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, precum și guvernelor și parlamentelor statelor membre.
-